

Att: Miljøminister Magnus Heunicke

10. oktober 2023

Kære Magnus Heunicke

Forsyningen af rent drikkevand baseret på rent grundvand er truet mange steder i landet. Over halvdelen af vores aktive drikkevandsboringer er påvirket af kemikalier. En høj fundprocent af kemikalier i det terrænnære grundvand viser, at flere kemikalier er på vej ned til grundvandet.

Det bliver stadig sværere at etablere nye, ikke kemikaliepåvirkede vandboringer. Mange vandværker er derfor nødt til at blande sig ud af problemerne eller (hvis teknisk muligt) at etablere dyr og energikrævende supplerende rensning for at sikre leverancer af rent drikkevand til forbrugerne.

Dette er en uholdbar situation. De grundvandsdannende arealer i vandværkernes indvindingsområder er helt centrale produktionselementer i fremstillingen af rent drikkevand og må derfor beskyttes effektivt. Det virker direkte uklogt først at tilføre kemikalier til grundvandet for herefter at forsøge at rense vandet, hvilket er dyrt for forbrugerne og dårligt for samfundsøkonomien.

Vi vil derfor endnu engang gerne understrege behovet for nu at gå i gang med at få udpeget de op imod 200.000 ha følsomme arealer i vandværkernes indvindingsområder og efterfølgende friholde dem for brug og opbevaring af miljøfremmede kemikalier i såkaldte grundvandsparker.

Vi ser meget frem til at blive involveret tæt i forsøget på Fyn med at udvikle en operationel model til udpegningen af de grundvandsdannende områder knyttet til drikkevandsproduktion – og den efterfølgende udbredelse til resten af landet.

Det er vigtigt, at udpegningen og den efterfølgende beskyttelse af områderne gennemføres så hurtigt som muligt og baseres på den omfattende, eksisterende kortlægning af grundvandsforekomster i vandværkernes indvindingsområder.

DANVA har tidligere fremsendt vedhæftede notat fra professor emeritus Jens Christian Refsgaard vedr. en konkret metode for udpegningen. Vi vil opfordre meget til, at man i pilotprojektet på Fyn tager udgangspunkt i denne metode. Vi har i alt overvejende grad den kortlægning, der skal til – nu handler det om at få udpeget områderne på et kort og få dem beskyttet indenfor en overskuelig tidshorisont gennem et landsplansdirektiv.

Sideløbende ser vi frem til at se konkrete fremskridt i arbejdet i forlængelse af Drikkevandsfonden fra finansloven fra 2022 ift. at fjerne lovgivningsmæssige barrierer og økonomiske snubletråde for kommunernes og vandværkernes indsats med beskyttelsen af deres indvindingsområder.

Vi vil samtidig pege på behovet for flere økonomiske midler til regionerne for at sikre oprensning af gamle forureninger indenfor de udpegede indvindingsområder. Vi foreslår derfor, at

der i Grøn fond afsættes 100 mio. kr. om året i 2025-2027 til at styrke regionernes arbejde med at oprense punktkilder i de udpegede områder.

Danmark står overfor at implementere det nye drikkevandsdirektiv fra EU. Her lægges der vægt på, at der sker en konkret indsats for bedre at sikre de områder ("tilstrømningsområder") mod forurening, som udgør grundlaget for fremstillingen af drikkevand.

Det er vores opfattelse, at direktivet understøtter tankerne bag udpegningen af grundvandsparker. Den nationale indsats for at beskytte grundvand og drikkevand bør harmonere med tankerne i direktivet om at oprette bedre beskyttelseszoner, der reelt sikrer produktionen af rent drikkevand for de kommende generationer.

Grundvandsparker er det både mest bæredygtige og samfundsøkonomisk set bedste redskab til én gang for alle at løse problemerne med kemikalier i drikkevandet. Grundvandsparker kan samtidig medvirke til mere natur, klimaløsninger og bedre friluftsliv.

Vi håber, at du kan afse tid til et møde med os, hvor vi kan uddybe vores synspunkter og drøfte, hvordan vi i fællesskab kan sikre etableringen af grundvandsparker i Danmark.

Med venlig hilsen

Carl-Emil Larsen
DANVA

Susan Münster
Danske Vandværker

Maria Reumert Gjerding
Danmarks Naturfredningsforening

